

Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup sulinissaanut tunngavissiamik UPA2020-mut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Ataatsimiititaliarsuaq peqqinnissaqarfimmi ataatsimut isigalugu pitsanngorsaatisannik inas-suseqaasiussaaq, tassunga ilanngullugit sulisussarsiortarneq, sulisut sulisoriinnarnissaat kiisalu Danmarkimik nunanillu allanik suleqateqarneq. Inassuteqaatit peqqinnissaqarfimmi aaqqissuusseqqinnissamut Inatsisartut politikikkut tunngavigissavaat. Minnerpaamik peqqinnissamik suliaqartut kattuffii aamma soqutigisaqartut Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi suliaqarnermik ilisimasaqartut ataatsimiititaliarsuarmi sinniisoqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut)
(Siullermeerneqarnera)

Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliamik piunasaqarnerput isertuunniikuunngilarput. 2018-imi qineqqusaarutigaput Naalakkeruisullu piunasaqarfiginikuuagut peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliaq 2020-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaqatigiinniniarnermi ilaatinneqassasoq.

Demokraatit isumaat malillugu peqqinnissaqarfitsinni paaqqutarineqarneq nakorsartinnerlu pitsaanerpaatinniarlugu qanoq ililluta aaqqissuutissaneripput, peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliap inassutigissagaa.

Inuit amerlavallaartut pisariaqartitaminnik nakorsartissinnanngillat, tamanna naammaginangilluinnarpoq. Tamatta napparsimalersinnaavugut ilaatigullu tassanngaannartumik takkuteriataarsinnaasarluni. Taamaammat uagut napparsimalernitsinni ilaqtutaluunniit napparsimanerani peqqinnissaqarfimmik iluamik isumaginissinnaasumik peqarnissaq pisariaqarpoq.

Peqqinnissaqarfik ingerlalluartoq tassaasariaqarpoq tamatta saaffiginissaanut, paaqqinninnermik nakorsartinnermillu pisariaqartitatsinnik isumannaarinnissinnaasoq. Taamaattoqassappat nakorsat peqqissaasullu napparsimasunut allaffissornermuunngitsoq piffissartik atornerusariaqarpaat. Tassaavoq oqimaaqatigiisitsiniarneq ilungersunartoq, taamaakkaluartorli iluaqutaanaviannigilaq susassaqarfiit asuli aningaassaliiffigineqartarneri aningaasat sumut atorineqartarneri ilisimangikkutsigu. Ukkatarilernerusariaqarparput aningaasat atorineqartut pitsaanerpaamik atorineqassasut.

Inunngornermiik toqunissap tungaanut innuttat torersumik pitsaasumillu peqqinnissaqarfimmik isumannaarisinnaasariaqarpugut. Napparsimanermik naggataatigullu toqumik tamatta inuunitsinni eqqugaasussaavugut. Taamaammat artornartunik misigisaqaraangatta peqqinnissaqarfimmik pitsaanerpaamik piareersimasumillu peqartariaqarpugut. Ajorluartumilli ullumikkut taamaannigilaq, massakkummi napparsimaruluttut uninngavissaannik amigaaqarpugut. Ajorluartumik tamanna isumaqarpoq ilaqaataasut amerlasuut asasaminik napparsimasoorlutik ajortumik ataqqinanngitsumillu nakorsartinneqarlutik misigisarpaat. Pitsaanerusumik iliortariaqalerpugut.

Taassumallu saniatigut peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliap siunissami unammisassaasinnaasunik tikkuussinissaa, aammalu peqqinnissaqarfimmi sulisut, innuttaasullu sulinermi ilaatinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Sunamitaavamiuna innuttaasut piumasarigaat? Peqqinnissaqarfik ullumikkut susinnaava, siunissamilu susinnaasariaqarpa? Ukiut tamaasa takornarissat tikittartut amerliartorput – annertuumik ajunaartoqaraluarpat peqqinnissaqarfitta suliassaq naammassisinnaassangaluarnerlugu?

Demokraatinut aammattaq pingaaruteqarpoq peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliaq asuli kaasimaarusarluta utoqqatsissutitut atorneqassanngimmat. Tamatta paasisariaqarparput peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliap sulinerata nalaani peqqinnissaqarfik aamma aningaasaliiffigisariaqaratsigu.

Maannangaaq nalunngereerparput sulisussarsionermi sulisunillu pingaarutilinnik soorlu nakorsanik peqqissaasunillu sulisoqaannarnissamik ajornartorsiuteqaratta. Demokraatit isumaqarput fast-track-suleriaaseq atorerulissagippu sulisussanik atorfissaqartitatsinnik ujaarlerarneq ajornannginnerulersinniarlugu. Peqqinnissaqarfimmi sulisussaaleqineq kisitta ajornartorsiutiginnilarput. Nunarsuarmi peqqinnissamut suliniaqatigiiffissuup (WHO) nalilerpaa 2030-imi nunuarsuaq tamakkerlugu peqqissaasunik 9 milliuuninik amingaateqalissasugut.

Taamaammat aalajangiisussatut paasisariaqarparput miserratiginagulu Kalaallit nunatsinni ajornartorsiutigut kisermaatinnginnatsigit. Peqqinnissaqarfiup peqqissutsimut ajornartorsiuterpassuagut imaalitsiaannaq aaqqivigissagai inginnarluta utaqqiinnarsinnaanngilagut. Nammineerluta atugarissaarnissarput anguniarlugu suleqataasariaqarpugut. Amigartoortuaannartumiik pisuussuteqarluartumut eqqarsartariaaserput allanngortikkutsigu paasinnittariaaserput sanngiittumiik periarfissaqartumut nikisissinnaavarput. Pissanganarsoraarput suliffeqarfiit inuussutissarsiortullu inuiaqatigiit nalinginnaasumik peqqittuunissaannut akisussaaffimmik kivitseqataasinnaanersut misissornissaa. Isumaqarpugummi innuttaasut nalinginnaasumik peqqissusaat kivissinnaagippu ataatsimoorluta peqqinnissaqarfimmut ilimasuutigut isumaqatigiiffigutsigit.

Sulisussarsiorneq sulisoqaannarniarnerlu aamma isummerfigisariaqarparput. Sualiummik sulisoqaannarniarneq pingaaruteqarpoq, pitsaanerpaamik inuttalersuissagutta taamaalillutalu pitsaassuseq qaffasinnerpaamiisinnissaa qulakkeerumallugu.

Assersuutigalugu Danmarkimi nakorsassaaleqineq allatut iliuseqarfiginiarlugu nakorsanut peqqissaasunullu illoqarfinni mikinerni sulisunut – allatut taallugu danmark-ip avataatungaani - akissarsianik qaffaasoqarsimavoq. Assersuutigalugu maani nunami aamma sualummik nuup avataani sulisussarsionermik sulisoqaannarniarnermillu ajornartorsiuteqarpugut. Toqqissisimaannarnissaq qulakkeerusullugu nakorsat peqqissaasullu nuup avataaniittut erloqinaveersaarummik tapisiaqartittariaqaraluarpagut.

Sapaatip akunnerata naanerani NUNAMED ataatsimiinnermi inuiaqatigiit agguataarnerisa allanngoriartornerat, taassumallu malitsigisaannik utoqqaat passuttariaqarnerusunik naalliuuteqartut, nappaateqartullu amerliartornererat pissutigalugu qaavatigut unammilligassavut saqqummiunneqarput.

Eqqaasarpassuakka malitsigalugit Demokraatinit isumaqarpugut peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliaq pisariaqartillutigu. Isumaqarpugut 2020-mut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaqatigiinninniarnermi tassunga aningaasaliisoqassasoq, ataatsimiititaliallu tamanna sulissutigissagaa inassutigissuarput.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut suliarineqarnissaanut innersuupparput.